

ΟΡΟΣΗΜΟ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

Προτεινόμενα Θέματα

Λατινικά Ανθρωπιστικών Σπουδών

28-5-2019

KEIMENA:

Ultimis annis vitae suae in Campania se **tenebat**. Multos in **illis** locis agros possidebat. Silius animum tenerum habebat.

Tum Sulpicius Gallus **de caeli ratione** et de stellarum lunaeque statu ac motibus disputavit eoque modo exercitum **alacrem** in pugnam misit

Tum Ennius indignatus quod Nasica tam **aperte** mentiebatur: "Quid?" inquit "Ego non cognosco vocem tuam?" Visne scire quid Nasica responderit?

Accius, qui multo minor **natu** erat, tragoediam suam, **cui** «Atreus» nomen est, ei desideranti legit. Tum Pacuvius **dixit** sonora quidem esse et grandia quae scripsisset, sed videri tamen ea sibi **duriora** et acerbiora.

Non **tibi** ingredienti fines patriae ira cecidit? Quamvis infesto et minaci animo perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx **liberique**»?

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Να μεταφράσετε τα παραπάνω αποσπάσματα.
2. Να γράψετε τους παρακάτω τύπους:
locis: κλητική ενικού
agros: δοτική ενικού
caeli: αιτιατική πληθυντικού
natu: δοτική ενικού
fines: γενική πληθυντικού
Roma: γενική ενικού
mater: γενική πληθυντικού
coniunx: αιτιατική πληθυντικού
se: ονομαστική πληθυντικού στο β πρόσωπο
tenerum: δοτική πληθυντικού στο θηλυκό γένος υπερθετικού βαθμού
alacrem: κλητική ενικού στο ίδιο γένος
minor: ο θετικός βαθμός του επιρρήματος
duriora: ο ίδιος τύπος στον υπερθετικό βαθμό
illa: ονομαστική ενικού στο ίδιο γένος
mei: ο ίδιος τύπος στο γ πρόσωπο
3. α) Να γράψετε τους παρακάτω τύπους (για τους περιφραστικούς τύπους να λάβετε υπόψη σας το υποκείμενο):
tenebat: β ενικό προστακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
habebat: γ πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου
misit: β πληθυντικό οριστικής ενεστώτα της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας
indignatus: απαρέμφοτο παρακειμένου
mentiebatur: β ενικό οριστικής ενεστώτα
est: γ ενικό υποτακτικής μέλλοντα
scripsisset: δοτική γερουνδίου

- ingredienti: αιτιατική ενικού της μετοχής μέλλοντα στο θηλυκό γένος
 cecidit: γ πληθυντικό οριστικής μέλλοντα
 perveneras: απαρέμφατο παρακειμένου
- β) cognosco: β πληθυντικό οριστικής και υποτακτικής παρακειμένου
 dixit: β ενικό οριστικής, υποτακτικής, προστακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
4. α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις και να δηλώσετε τον όρο που προσδιορίζουν: illis, tum, de ratione, alacrem, aperte, cui, duriora, tibi, liberi
 β) Να αναγνωρίσετε το suae στην παρακάτω φράση και να το αντικαταστήσετε με την αντωνυμία is -ea -id στην κατάλληλη μορφή: vitae suae. Ποια η συντακτική και σημασιολογική διαφορά;
 γ) Να μετατρέψετε τον προσδιορισμό του σκοπού σε τελική πρόταση και εμπρόθετο γερούνδιο: in pugnam. (ρήμα pugno)
 δ) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω δευτερεύουσες (εισαγωγή, εκφορά, λειτουργία): quod Nasīca tam aperte mentiebatur, quid Nasīca responderit.
 ε) Να αναλύσετε τις παρακάτω μετοχές στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση: indignatus (αιτιολογία ως αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας.), ingredient (με τον σύνδεσμο dum)
 στ) Να μετατρέψετε την παρακάτω πρόταση σε ευθεία ερώτηση με όλους τους δυνατούς τρόπους και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας: Multos in illis locis agros possidebat.
 ζ) Να δηλώσετε στον παρακάτω προσδιορισμό την κίνηση σε τόπο και την απομάκρυνση: in illis locis.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του παρέμενε (έμενε μόνιμα) στην Καμπανία. Σε εκείνους τους τόπους κατείχε πολλούς αγρούς. Ο Σίλιος είχε ευαίσθητη ψυχή. Τότε ο Σουλπίκιος Γάλλος μίλησε για τη φύση του ουρανού και τη στάση και τις κινήσεις των αστεριών και της σελήνης, και μ' αυτόν τον τρόπο έστειλε τον στρατό στη μάχη με αναπτειρωμένο το ηθικό (ή πρόθυμο)
 Τότε ο Έννιος αγανακτισμένος επειδή (που) ο Νασικός τόσο φανερά ψευδόταν είπε: «Τι (λοιπόν) (λες ή συμβαίνει); Εγώ δεν αναγνωρίζω τη φωνή σου;»
 Ο Άκκιος, ο οποίος ήταν πολύ μικρότερος στην ηλικία, διάβασε σε αυτόν, επειδή το επιθυμούσε, την τραγωδία του, της οποίας το όνομα είναι «Ατρέας». Τότε ο Πακούβιος είπε ότι ήταν βέβαια ηχηρά και μεγάλα όσα είχε γράψει, αλλά όμως ότι του φαίνονταν κάπως τραχιά και πικρά.
 Δεν σου πέρασε η οργή όταν περνούσες τα σύνορα της πατρίδας; Παρ' όλο που είχες έλθει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δεν σου ήρθε στο μυαλό: «Μέσα σ' εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι εφέςτιοι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά (μου)»
2. loce, agro, caela, natui, finium, Romae, matrum, coniu(n) ges, vos, tenerrimis, alacer, non multum | paulum, durissima, illud, sui.
- 3 α) tenere, habuerint, missuri estis, indignatum esse, mentiris, futurum sit, scribendi, ingrentientem, cadent, perventum esse.
 β) cognovistis-cognoveritis. diceris-dicaris-dicere.
4. α) **illis**: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη locis. **Tum**: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο disputavit, **de ratione**: εμπρόθετος προσδιορισμός της αναφοράς στο disputavit, **alacrem**: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο exercitum λόγω του ρήματος δράσης **misit**. **aperte**: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο rēma mentiebatur. **cui**: δοτική προσωπική κτητική από το est **duriora**: κατηγορούμενο στο εννοούμενο ea ή στην αναφορική πρόταση quae scripsisset που τίθεται ως υποκείμενο (μέσω του εννοούμενου esse) (απόλυτη σύγκριση), **tibi**: δοτική προσωπική ηθική από το cecidit, **liberi**: υποκείμενο του ρήματος sunt.
 β) **suae**: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη vitae. Η αντωνυμία suae αναφέρεται στο υποκείμενο (Silius) του ρήματος (tenebat) και επομένως έχουμε

ευθεία αυτοπάθεια (κτήση με αυτοπάθεια). Θα γίνει : eius και θα λειτουργεί ως γενική κτητική στο vitae. Έτσι θα δηλώνει κτήση χωρίς αυτοπάθεια.

γ) Τελική πρόταση=ut pugnarent. Εμπρόθετο γερούνδιο= ad pugnandum.

δ) **quod Nasica tam aperte mentiebatur**: δευτερεύουσα αιτιολογική ουσιαστική πρόταση, η οποία εξαρτάται από τη μετοχή indignatus (μετοχή προερχόμενη από ρήμα ψυχικού πάθους) της κύριας πρότασης. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο quod και εκφέρεται με οριστική (παρατατικού: mentiebatur), διότι δηλώνει αιτιολογία αντικειμενικά αποδεκτή. Λειτουργεί ως αντικείμενο στη μετοχή indignatus.

quid Nasica responderit: δευτερεύουσα ονοματική, πλάγια ερωτηματική πρόταση, μερικής αγνοίας, η οποία λειτουργεί ως αντικείμενο του τελικού απαρεμφάτου scire της προηγούμενης κύριας πρότασης. Εισάγεται με την ερωτηματική αντωνυμία quid και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί θεωρείται ότι η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενό της. Συγκεκριμένα, με υποτακτική παρακειμένου (responderit). Επομένως, εφόσον ο ρηματικός τύπος εξάρτησης (scire), [έμμεση εξάρτηση από το vis] είναι αρκτικού χρόνου, τότε η πλάγια ερωτηματική πρόταση που εκφέρεται με υποτακτική παρακειμένου δηλώνει το προτερόχρονο στο παρόν.

ε) indignatus = cum Ennius indignatus esset.
ingredienti =dum tu ingrederis .

στ) **Num** multos in illis locis agros possidebat? (περιμένω αρνητική απάντηση)
Nonne multos in illis locis agros possidebat? (περιμένω καταφατική απάντηση)**Possidebatne** multos in illis locis agros ?(δεν γνωρίζω την απάντηση)

ultos in illis locis agros possidebat?(για λόγους έμφασης)

ζ) Κίνηση σε τόπο = ad illa loca
Απομάκρυνση από τόπο =ex illis locis

ΟΡΟΣΗΜΟ